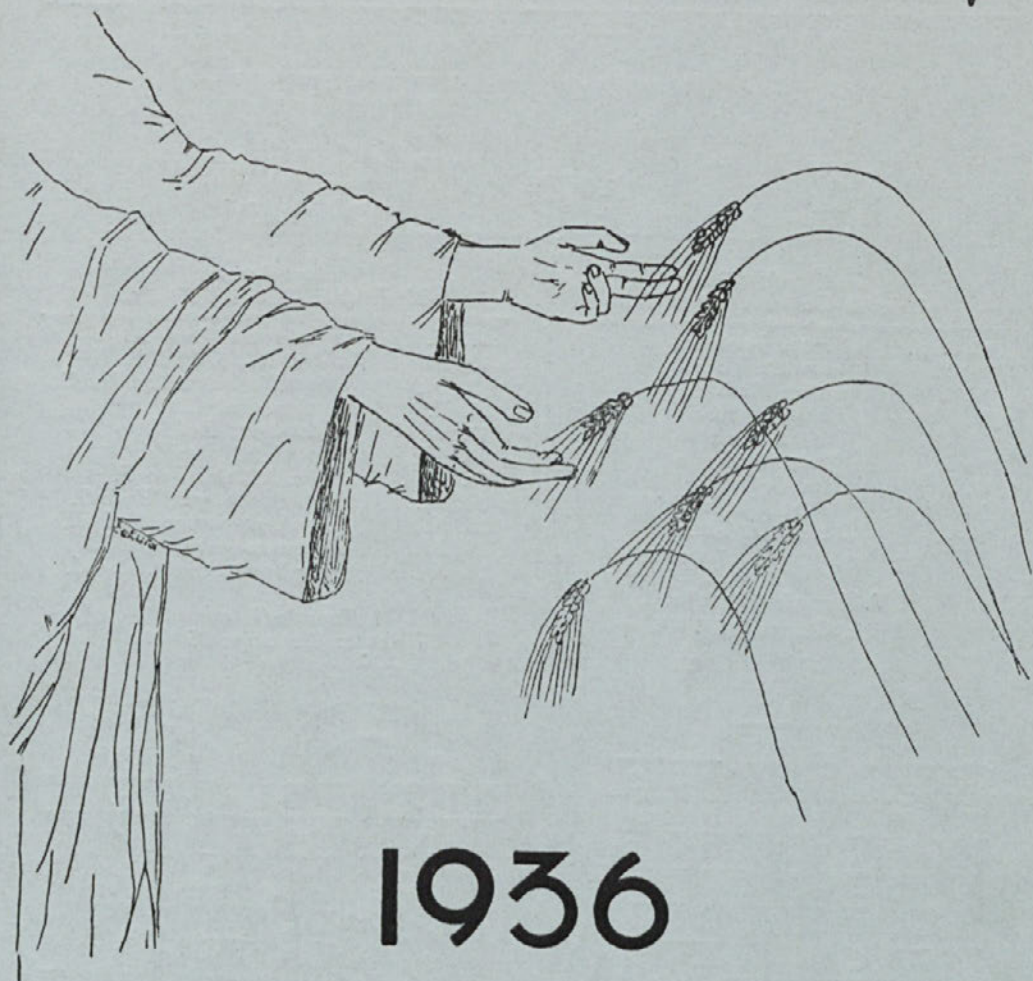

Poština plačana v gotovini.

Štev. 4.

NAŠ^V DOM

1936

LIST · SLOVENSKE · MLADINE

»Naš Dom« izhaja vsakega 10. v mesecu. Rokopise in vse, kar spada v uredniški del lista, je čimpreje po izitju prejšnje številke poslati na urednikov naslov: Dr. Meško Josip, Maribor, Magdalenski trg 3.

»Naš Dom« se naroča pri upravi »Našega Doma«, Maribor, Koroška cesta 5, in stane pod skupnim naslovom Din 18, posamezni naročniki pa bodo plačali Din 20 letno.

Zaupniki in agitatorji »Našega Doma«! Delo in propaganda za naše glasilo naj se neprekinjeno in nezmanjšano nadaljuje. Vedite, da vsaka stotina novih naročnikov lahko pripomore do večjega obsega »Našega Doma«.

Kjer želite objavo slik, fantovskih skupin, pošljite Din 40 kot odškodnino za napravo klišeja na naslov uprave.

Naši velmožje.

Maks iz Guštanja; 25 točk.

*3. VIII.	France Prešeren
*6. II.	Valentin Vodnik
*2. I.	Anton Medved
*1. V.	Anton Aškerc
*5. IV.	Stritar Josip
*6. I.	Silvin Sardenko
*2. II.	Blaž Potočnik
*2. IV.	Anton Umek-Okiški
*4. I.	Dr. J. E. Krek

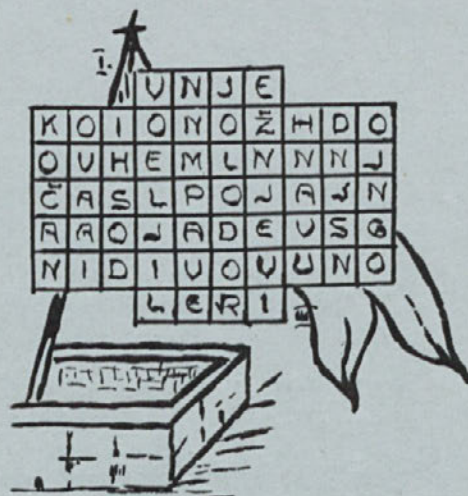
Repertoar.

Modrinjak, Pišcece; 25 točk.

12. II.	Lovski tat. Red A.
13. III.	Ulica št. 15. Red B.
12. IV.	Veronika Deseniška. Red C.
18. V.	Veriga. Red Č.
13. VI.	Tihotapec. Red D.
23. VII.	Lovski tat. Red E.
16. VIII.	Naša dekleta. Red F.
10. IX.	Materinsko srce. Red G.
16. X.	Davek na samce. Red H.
10. XI.	Začarane gosli. Red I.
13. XII.	Scapinove zvijače. Red J.

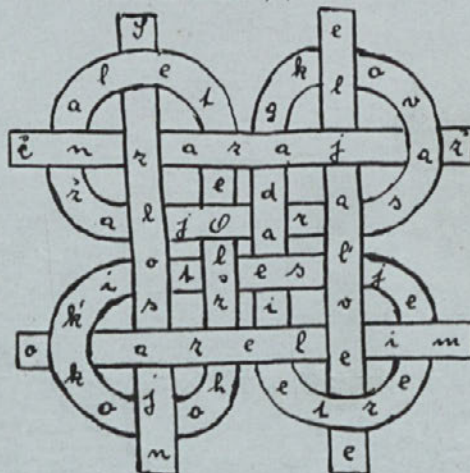
Velikonočna uganka.

Brata Golnar; 25 točk.

Zavozlani trak.

Maks iz Guštanja; 25 točk.

Nadaljevanje na 3. strani.

Velika noč slovenske mladine.

Ozelenele so trate, v pisano obleko se odeli naši gaji, prijetno dehti sveže zorana zemlja, ko je sprejela v svoje okrilje kleno zrno, ki bo obrodilo stoteri sad. Zbori krilatih pevcev pojo pomladno pesem, hvalnico Stvarniku. Vstajenje narave!

Velika noč v srcih mladine! Izpolnili smo besedo apostola Pavla: »Bratje, postrgajte stari kvas, da boste novo testo...« Velikonočni zvonovi pojo pesem vstajenja! »Gospod je vstal,« odmeva po širni zemlji. Ubrana melodija velikonočnih zvonov, ki so molčali v dnevih trpljenja, odmeva v dušah mladega rodu, ki obhaja duhovno vstajenje. Z Gospodom smo vstali tudi mi v novo življenje. Proč je strah in malodušnost velikega petka. Ob trpljenju Gospodovem utrjeni, s krvjo Jagnjetovo odrešeni, stopamo v nove zarje velikonočnega jutra!

V jutro velikonočne sobote blagoslovi duhovnik ogenj, ki se vkreše iz kremenca. Po nekod je ohranjena še lepa navada, da verniki neso ta ogenj na svoje domove in z njim zakurijo nov ogenj. Katoliška mladina! Naj zagori tudi v tvojem srcu tak velikonočni ogenj! Približaj svoja srca božjemu Srcu, ki je na veliki petek v neizmerni ljubezni do tebe odprlo svojo stran in izkrvavelo do zadnje kaplje.

Iz naših mladih vrst, katoliški fantje in dekleta, ki se zbirate v katoliških prosvetnih društvih in fantovskih odsekih, mora iti velik in mogočen pokret, ki bo zajel mase ljudstva! Nič več ne sme biti hladnosti in mlačnosti v mladih vrstah. Nihče ne sme več stati ob strani kot nem opazovalec. Vsak, ki čuti katoliško, kateremu je mar za duhovni preporod našega ljudstva, mora aktivno sodelovati. Ne gledalcev, delavcev rabimo!

Ni zadosti, da gori tak velikonočni ogenj samo v tvojem srcu, slovenski fant, slovensko dekle! Ne zadovolji se s tem, da nosiš samo ti božje življenje v sebi. Tvoja naloga je, da presadiš žlahtne rože, ki cveto v tvoji duši, tudi v srca drugih. Če je pomlad otroštva božjega v tvoji duši, naj bo ista pomlad tudi v srcu tvojega tovariša, tvoje tovarišice.

Če se ogenj oprime samo enega konca strehe, zajame celo poslopje. Istotako mora ta ogenj navdušenja za katoliško in slovensko stvar zajeti vse plasti naroda. Nikdo ne sme biti izvzet. Nosilec tega ognja bodi ti, slovenski fant, ti, slovensko dekle!

Kakor goré velikonočni kresovi po naših hribih in gorah, tako naj gore z močnim žarom srca slovenske mladine za velike narodne in ver-

ske svetinje, ki sta nam jih prinesla blagovestnika sv. Ciril in Metod. Naj gorijo mlada srca za svetle vzore naših velikih mož: Slomška, Kreka, Mahniča in Jegliča. Za te svetinje in vzore, ki so nam bili in nam še bodo rešilna bilka v duhovni, socialni in gospodarski zmedi naših dni, naj se vnamejo vsi, ki jim je mar lepše prihodnosti slovenske zemlje in rodu.

Gospod je vstal! Zvonovi velikonočni pojo pesem zmage! Mladina slovenska! Vstani tudi ti, da tudi tebi in celemu narodu oznanijo velikonočni zvonovi veselo vest: o zmagi pravice in ljubezni, o zmagi vekovitih načel Križanega v vsem zasebnem in javnem življenju našega slovenskega ljudstva!

M. Geratič.

So stvari, ki jih moraš takoj izvršiti, ker jih pozneje ne moreš več ali vsaj ne tako lahko. In takšnih stvari je več kakor mislimo. Wibbelt.

Stanovi in država.

Organično pojmovanje države.

Novodobna sebičnost (individualizem), ki edino posamezniku priznava samoniklo življenje, je ustvarila napačno pojmovanje države. Država je le neka zunanja uredba, aparat zakonov in uprave, stroj, ki ga mora od zunaj goniti močna roka. Ako ta zunanji aparat odpove, se država in njeni člani razpršijo, kakor se razstrese iz posode izsuto kamenje, ker ni nobenih notranjih vezi med njimi. Po tem naziranju je država samo tvorba močne centralne sile, ki s pomočjo zakonov drži pokoncu skupnost državljanov. Treba je močne vojske in država bo močna.

To pojmovanje države je napačno. Država ni samo mrtev mehanizem, država mora imeti tudi dušo, ker država ne sme biti mrtev stroj, temveč živa narodna družina. Družine ne ustvarjajo sami zakoni, dasi tudi družina ni brez njih. Dušo družine ustvarja srce in volja moža in žene, da v skupnem družinskem življenju drug drugega izpopolnjujeta. Družinska skupnost mora rasti iz src, iz medsebojne ljubezni. Podobno mora imeti tudi država svojo dušo. Dejansko se države ustanavljajo na isti način kakor družine. Neki višji klic je pozval družine, da stopijo v višjo življenjsko zajednico radi obrambe skupnih idealov. V skupnem življenju in medsebojnem pomašanju so si narodi potem izobličili svojo državo. Bili so si medsebojno zvesti in dobri, kakor so si medsebojno zvesti in dobri mož, žena in otroci. Narod ni propadel takrat, ko so ga nasprotniki vrgli ob tla, propadel je šele, ko so mu ubili dušo, ko so mu nasiloma zatrli naravni čut narodne pripadnosti.

Vsaka država, ki hoče biti zdrava in močna, mora temeljiti v tej neizčrpljivi, vedno ustvarjajoči narodni duši, ne sme biti razumska zgradba državnikov in generalov, temveč izraz žive, silne in nezlomljive življenjske zavesti narodnih družin. Nastanek narodne države je svečano božje delo. Takim narodom niso začetniki hladni računarji, temveč od božjih idej ganjeni državniki, geniji, umetniki so doživljali že cela desetletja naprej usodo in idejo nastajajočega naroda in mu v silnem zanosu določili pot nastanka in napredka. Narodi so nastajali in rasli kakor seme na njivi raste in se razvija v rastlino, brez ozira na zakone računstva. Tako raste država ne glede na teorije znanstvenikov.

Čudovito je duševno doživljanje in čustvovanje družine. Mati je v družini tista, ki doživlja v družini skrivnost višjega duševnega življenja, ki je tako lepo v svojih pripovedkah, pravljicah in pesmih. Vsi v družini čutijo, da pijejo in črpajo iz skrivnostnih virov, ki potekajo iz večnih božjih počel, ki daje rasti družinam po svojih skrivnostnih namenih. Tako doživljata tudi narod in država, če sta po božji volji. Povesti in pravljice, junaške pesmi in junaške boje, narodove tuže in boli, slabosti in vrline, veselje in žalost, up in obup, vse to daje narodovi duši življenje. V vsem tem raste mlad rod v miselnost prednikov, se z njimi ne samo krvno, ampak tudi duševno spaja v eno samo veliko nepretrgano verigo organsko povezanih članov velikega narodnega telesa.

Pravijo, da ima vsak narod svojo otroško, mladeniško in moško dobo. Otroška doba je zavita v čisto pravljичni pajčolan probujajoče se narodne duše, iz nje raste v silnih mladeniških bojih s svojimi nasprotniki in tekmeči za svojo narodno samobitnost v zrelo moško dobo mirnega, moškega, ustaljenega življenja v narodni državi. Vsak državljani mora celo sam preiti v svojem življenju vse te tri dobe. Kot otrok živi v nekem pravljичnem razpoloženju, kot mladenič v silnem mladeniškem razgibanju, kot mož v resnem delu za narodov napredek. Kjer pa vlada sebičnost in materializem, mora država propasti. Vzgled so nam velike države preteklosti, ki so propadle radi pomanjkanja kreposti. Ista usoda čaka vse države in narode, ki ne spoznajo, da je jamstvo za obstoj v pravilnem pojmovanju narodove duše.

Dr. X.

Adam in Barica.

(Za kravico.)

Kmečki roman. — Spisal J. Š. Baar, prevedel X.

IV.

Kakor hitro se je drugo jutro začelo daniti, se je zbral na razpotju pri šoli skoraj ves Postržkov. Vsi so bili na nogah, da se poslovijo od znancev, da spremijo može in sinove in da jim nekaj pota nesejo njihove polne torbe...

Barica je bila že tu s košaro na hrbtu. V njej je imela zloženo vsakdanjo obleko, svojo in Adamovo, pa nekaj perila, igle in niti, kolač kruha, ki ga je dobila od rednika Matuševiča in v loncu nekaj sira. V žepu spodnje obleke je čutila pritisk velike brezove tobačnice, v katero je bila vdelana ploščica od porcelana z nekim nemškim napisom. V njej je bil tihotapljen tobak, ki ga ji je zaupal Pastušek.

On pa, obdan od mater, je prišel skoraj zadnji sem na razpotje.

»Pazil bom na nje, kakor na svoje,« je obljubljal vsem, »ne bojte se, ne bodo se pokvarili — pa pisali bodo in poslali denar.«

Množica, zbrana na razpotju, umolkne. Pastušek prične šteti in pregledovati svoje izbrance.

»Torej vsi smo tukaj. Predno pa gremo, pojdimo molit, da se vsi srečno tudi vrnemo!«

Snel je kučmo, obšito s črno ovčjo kožo, in pokleknil na kamenito stopnico pred križem, ki je stal tu na razpotju.

Zvonar je gledal skozi okno iz sobe. Ko vidi, da je Pastušek pokleknil, je prijel za vrh, ki je visela skozi strop v sobo in začne zvoniti jutrnico.

Stari »Pridigar« je molil naprej »Angel Gospodov«. Vsi so klečali na hladni in zmrzli zemlji in so z ginjenim glasom molili angelski pozdrav.

»Priporočili se še bomo svetemu Krištofu, varuhu potnikov, pa dvanajstim svetim pomočnikom.«

Glasno so se slišale tople besede očenaša. Ženske so si brisale solze...

Ko je bila molitev končana, so vsi vstali in »Bavarci« so se začeli poslavljalati od svojih znancev.

»Torej pojdimol!« prekine Pastušek dolgo poslavljanje in gre naprej.

Okrog petdeset ljudi je šlo za njim. Sonce je ravno prisijalo in je s prvim zlatim žarom obsijalo žalostna in ganjena lica teh ljudi. Šli so in so izginili za oglom, kjer gre pot proti Klenču, od razpotja so se pa vračala deca z materami, s starci in starkami v svoje hišice, ki so bile kakor sklonjene k zemlji.

Raz Gradine je gledal mirno kameniti Kozina na svoj rodni kraj... Mirno je ležal prelaz pri njegovih nogah... In roka Kozinova je mirno, negibno privijala hodska papirnata prava k svojemu srcu... Pa kaj pomagajo danes prava tem ljudem, ki molče hodijo po vrhovih proti Klenču?...

»He! Zapojmo malo! Najprej eno pobožno!« predlaga naenkrat v tej tihoti Pastušek.

»Gospod vsemogočni,« se oglasi njegov zamolkli glas.

»Gospod vsemogočni,
po svojem usmiljenju,
se nas usmili!«

vpadejo takoj drugi.

Zamišljeni sneženi gozdovi na haltravski strani so se zbudili, zašumeli, kakor da bi globoko vzdihnil.

»Jagnje božje, Kriste,
varuj naše duše čiste,
po svoji nas varuj volji,
vsak izmed nas goreče moli.
Usmili se nas!«

V tem je nedaleč od njih gozd zašumel glasno z njimi, škrjančki so zapeli v višavah, peli so prve pomladne pesmi, nad vodami potoka se je oglašal odmev — ves rodni kraj je pel s svojimi otroci...

Šele za Klenčom so se zopet ustavili pri pokopališču. Pogledali so čez zid na grobove svojih rajnih, Pastušek pa je poslal nazaj domov vse one, ki niso spadali k skupini. Zato so pa prišli oni, ki so bili iz Klenča in Djila. Šli so sedaj nekoliko hitreje. Moški so začeli kaditi in so šli spredaj, za njimi pa so šle ženske in govorile med seboj. Kmalu so pustili za seboj Hodov in Pec, šli mimo čerhovskih šum, ki so še bile vedno polne umazanega snega, polnega smrekovih in borovih igel. V Kubici so zagledali železniško progo, a za Folmavom so pri Šteflovem mlinu prekoračili češko mejo. Ko je zaklical Pastušek, ki je šel pred vsemi: »Smo že na Bavarskem,« so se vsi prekrizali...

V Brodu se je srečno končal carinski pregled in tu jih je tudi že čakal človek, ki naj bi jih vodil dalje po železnici v Monakovo.

Kakor voda, tako jim je minil čas. Neprestano je sprejemala njihova duša nove vtise. Prišli so iz območja gor in prišli na velike ravnine, gledali ljudi v čudni nošnji, videli nemške vasi in mesta. V vagonu je bilo neprestano slišati hvalisanje Pastušekovo: »To tam je Kuba, vse do sem hodijo lončarji iz Klenča na letne sejme, — sedaj pride Švandorf, tam sem delal pri cerkvi, — v Renzburgu smo zidali železniško postajo — jaz sem delal tudi v Halabali (Valhala pri Ržezmu) — tam boste videli Donavo, jaz sem se po njej vozil do Tekndorfa — do tje, kamor naši romajo — tam smo delali most dolg kakor Postržkovo in visok kakor klenčki zvonik, železnica vozi po njem.«

»Povej nam rajši, kam nas pelješ in kaj bomo to leto gradili,« mu zakliče končno Vala.

»Ne vem tega, kam nas bo stavbenik poslal iz Monakovega.«

»Najlepše bi bilo, da bi delali vsi skupaj in da nas ne bi razdelili.«

»Pa vprašaj tega Nemca, ki potuje z nami.«

»Saj sem ga že vprašal. Pravi, da gradi tam v Monakovem njihov kralj, ki je baje zelo dober — kar naprej gradi. Pravijo, da so mu po vojski s Francozi v vagonih pripeljali denar v Nemčijo — zato pa zida kralj sedaj dvorce, cerkve, železniške postaje, mostove, neke čudne hiše za slike in pa šole — komaj da sproti gradijo...«

V tem vlak zavije in na obzorju se pokažeta dva vitka stolpa.

»To je Monakovo,« zakliče Pastušek in pokaže s palico skozi odprto okno proti mestu, ki je bilo celo zavito v dim in meglo.

Vsi se dvignejo in se radovedno prerivajo k oknom.

— — —

Komaj je Pastušek stopil na trda tla, so se že zgrnili k njemu njegovi znanci.

»Bog s teboj, Pastušek, Bog s teboj« — so klicali in mu ponujali desnico.

Tako so podjetniki, stavbeniki in zidarji že čakali na prihod naših ljudi. Z očesom veščaka so pregledovali to našo skupino mož in žen, ki so prihajali iz tesnih železniških vozov, noseči svoje stvari v rokah. Vsi so se smejali: bili so zadovoljni, ko so pregledali došle. Oni pa so vsi uprli pogled v svojega vodjo Pastušeka. Vedeli so, da gre sedaj za nje, da jih sedaj sprejmejo na delo. Videli so, kako stavbeniki na nje kažejo s palicami in kako Pastušek z roko prešteva zidarje, tesarje, dninarje in kako hvali njihovo pridnost in poveličava njihovo delavnost...

V tem so vsi naenkrat zaprli oči. Obrita lica moških, dosedaj rumena, so postala rdeča, kakor da bi jih polil s krvjo, a v očeh žensk so se pokazale solze... Bili so nekam čudno ganjeni, polotil se jih je nek nepoznan občutek. Sami niso vedeli, zakaj jih je sram, zakaj se zdijo ponižani in osramočeni. Kakor se v žilah psov pretaka nekaj bolj vroče krvi, tako se je v tem pesoglavskem narodu v tem času zbudil podzavestno in nehote razžaljeni ponos in ljubezen do svobode. V njih se je v tem času zbudil oni krasni značaj Hodžanov, podedovan od srečnejših prednikov, ki jih nič — ne revščina, ne delo, ne politična preganjanja, niti neznanje ni moglo ubiti.

»Glejte, kako stojimo tukaj kakor berači!« jim preleti misel ter se začnejo zopet in še bolj sramovati svojega ponižanja, ki so ga čutili, četudi ne povsem razumeli. Nobeden izmed njih ne bi mogel z besedo razložiti, zakaj ga je sram, zakaj in odkod ta tesnoba v njihovih dušah... V njih se je sramovala tudi domovina tam daleč, vsa njihova rodna zemlja, ki je sicer slovela kot »zemlja kruha«, toda danes joka kot beračica, obubožana, izžeta od davkov. Ta nesrečna zemlja, sirota kakor dete, zavržena in pozabljena... Z njimi je bilo sram vse otroke te nesrečne zemlje, ki jih ne more prehraniti. Ne samo iz hodskega zapada, ki se tukaj gibljejo po monakovskem kolodvoru, ampak tudi oni iz severa, ki gredo za skorjo kruha na Saško, pa tudi oni iz češkega južga, ki pred gladom bežijo čez hribe in doline — čez morje, pa oni iz češkega vzhoda, ki se vlačijo po svetu s harfo čez rame in z nedostojno pesmijo na ustih... Tako smo se s tistimi čistimi dušami sramovali mi vsi, ki je iz njih kakor iz konkretnih elementov zložen abstraktni pojmi: narod češki.

Adam je stal in uprl pogled v kameniti pločnik.

»Zakaj moramo prosjačiti za delo ravno mi?« Tako naenkrat pomisli. »Zakaj ne prihajajo iz Nemčije k nam?«

Tako smo se s tem priprostim človekom oglasili mi vsi. Kaj nam pomaga, da pišemo, da govorimo in da se razburjamo v društvih in na sestankih proti stoletnemu sovražniku, ko pa toka ne moremo ustaviti, toka, ki nese celo vrsto naših ljudi, krepkih in močnih, skromnih in potrpežljivih v službo tega sovražnika? Češka žuljeva roka dela v njegovih premožnostih, naša roka, z žulji pokrita, dela pri gradnji njegovih tovarn, železnic in kanalov, z umazanim in težkim delom hranimo njegovo industrijo, s svojim znojem zalivamo njegov napredek, povečavamo njegovo moč...

Vse to je ležalo nejasno pred vestjo v teh priprostih dušah, v tem je vzrok onega sramu, ki so ga v tem trenutku vsi čutili...

Barica se je kakor plaha ptička bojzljivo stiskala k Adamu, držala ga za suknjo in mu šepetala na uho:

»Ne bova šla drug od drugega, četudi bi naju hoteli ločiti.«

»Dimničarji, dimničarji sem!« vzklikne naenkrat Pastušek.

»Fünf Mark, fünf Mark (pet mark, pet mark) dam,« zakliče stavbenik in dvigne vseh pet debelih prstov kvišku.

To je bilo nevarno delo, brez odra zidati tovarniške dimnike, vitke kakor jelka in visoke kakor zvoniki. Za to je bil dober samo oni, ki je bil »dober v glavi, da bi zlezal lahko do neba, pa se mu ne bi zvrtele v glavi«, zato so pa to delo tudi sijajno plačali.

Na to ponudbo so se vsi razgibali in zdramili iz svoje zamišljenosti, ta glas njihovega vodje jih je vzbudil in jim pokazal zopet vso resnost trenutka.

»Zeman, Barta, Valek,« pozove Pastušek takoj svoje zanesljive ljudi, stavbenik pa skrbno zapisuje njihova imena. Zidarji in tesarji so se v skupinah razšli k betonskemu delu, da obzidujejo parne kotle in da gradijo kasarne. Nekateri niso niti odšli iz kolodvora, ampak so šli takoj v drugi vlak in odpotovali iz Monakovega v druga mesta in kraje.

Vse, ki so ostali, je sprejel na delo eden sam podjetnik za zgradbe. Pastušek je izginil, kakor da bi ga pogoltnila voda. Nihče ni vedel, s katero skupino je šel ali odpotoval.

Nek debeluh, ves rdeč v lice, je postal sedaj njihov vodja. Bila jih je samo peščica, devet ali deset, ki jih je vodil na delo nekam tja na nasprotno stran mesta.

Šli so skozi mesto, vsi nekam nerazpoloženi, trudni od potovanja, lačni in žejni in so hiteli za svojim vodjem, da jim ne bi izginil izpred oči in da se ne izgubijo in ne zaidejo v tem tujem mestu.

Barica je gledala z začudenjem v očeh naokrog in je pri tem držala krčevito svojega moža za roko. Njena duša, ki je nanjo vse zelo vplivalo, je bila vsa zadivljena nad tem lepim in velikim mestom.

Kaj so bile Domažlice proti njemu? To je bilo dosedaj največje mesto, ki ga je videla in poznala. Že od mlada je hodila v to hodska mesto, najprej z materjo, pozneje sama. Sedla je tam na trgu na goli pločnik, razprostrla pred seboj robec in nanj položila gobice, maline, lešnike, posodico brusnic, košarico črešenj, jagod, ki jih je nabrala v gozdu... Vedno je tam že zgodaj v jutru sedela na kamnu... Iz nizkih senčnih hodnikov, podprtih z močnimi štirioglatimi stebri in tlakovanih z velikimi kamenitimi ploščami, so prihajale gospe polagoma, mrno, s torbico v roki in z lahkim ogrinjalom čez rame, pogledale njeno robo, vprašale za ceno, odšle in se zopet vrstile... Gospodje, uradniki, profesorji, učitelji, dijaki, so se sprehajali počasi po drevoredu ali pa po dolgem ozkem trgu med samostanom in dekanijsko cerkvijo... Zdaj pa zdaj se je v zmernem diru pokazala kočija, pridrdral omnibus, vozeč proti železniški postaji, ali zaropotal tovorni voz... Bilo je to skromno češko mesto, v katerem je imela zadosti prostora, da se je s košaro na hrbtu ustavila kjer se je hotela, gledala trgovine in izložbe, hiše in ljudi, vojake na konjih, vse, kar se ji je dopadlo... Storilo se ji je milo... Vsako mesto si je mislila tako prijazno...

Zdaj pa je tukaj naenkrat zagledala vrvenje in šum velemesta. Ulice so za polovico ožje od domažličkega trga, po njih pa tako vrvenje, da se je Barici vrtelo v glavi.

»Tu lahko izgubiš glavo!« se je v duhu križala od začudenja in vsa zamaknjena gledala, kako hite mimo kočije, električni tramvaj, bicikli, avtomobili in dolgi tovorni vozovi, polni sodčkov piva, pa mala vozila z dvoje koles. Vsak trenutek se je pokazala pred njo kakšna čudna hiša ali cerkev, vrata ali zvonik, sprehajališče ali spomenik. Ljudje so šli po pločniku hitro in molče mimo nje, ne da bi čakali na pozdrav in odzdravljali, edino drdranje voz, zvonjenje tramvaja in glas avtomobilskih hup se je slišal od vseh strani.

Kakor pijana od vtisov je Barica drhtela, trepetala vsa v strahu ob svojem možu in stiskala vsa zaskrbljena njegovo žuljavo roko.

(Dalje sledi.)

Matko Krevh:

Kako smo ustanavljali novi odsek?

Kdaj in kje se je naslednje zgodilo, tega ne maram izdati, ker bi se lahko komu zameril. V tem oziru imam posebno smolo.

Kakih deset let bo tega, ko smo se zbrali pred večernicami pod župnikovo hruško nad meznarijo. Morda pa je bila jablan, prisežem ne, ker se na sadno drevje premalo razumem; vem le, da je bila pod tistim drevesom prav prijetna senca. Niti števila udeležencev-mladeničev se ne spominjam. Ubog mi spomin!

Že dolgo so me oblegali nadebudneži ter me dregali, češ, tam so ustanovili odsek, v oni župniji tudi, zakaj ga pri nas ne bi? Niso me gledali najprijazneje.

»Nimamo primernih prostorov,« sem ugovarjal. »In premalo vas je. Niti odbora ne spravimo skupaj.«

»Odbora? Nič lažjega nego to,« se je hitro oglasil dolgi Ferdl.

»Pet nas je že sedaj tukaj,« je menil Lojzek.

»Premalo, premalo za odsek,« sem odmajal z glavo.

»Jaz pridobim štiri fante. Vem za nje,« se je ponosno odrezal Tonek.

»In jaz tri. — In jaz pet... In jaz...,« je šlo vse vprek.

»Motite se, fantje! Vsakega ne moremo sprejeti; bilo bi odseku le v škodo.«

Nastal je kratek molk. Čez nekaj časa se je spet oglasil Ferdl:

»Pa bi vseeno poskusili, gospod. Jaz imam strašansko veselje in moji starši tudi.«

»Moji tudi,« sta urno pristavila Lojzek in Tonek. Le Ciril je modro molčal. Bil je med vsemi najresnejši.

»Kaj pa ti misliš, Ciril,« sem ga nagovoril.

»Dober in koristen bi res bil za nas fante tak odsek.« Njegove modre besede so odločile.

»Torej ga ustanovimo! A kdaj? Kaj mislite?«

»Kar v nedeljo!« so bili vsi ene misli.

»Mi pridemo k vam, če vam je prav,« je menil Lojzek. Tudi drugi so prikimali.

»Prav! Pridite v nedeljo ob enih. Do večernic se lahko o vsem pogovorimo z-
stran ustanovnega občnega zbora in odbora. Kaj mislite, ali bi lahko vzeli v odbor
tudi Lipeta, sina župnikovega viničarja? Saj ga poznate!«

Fantje so se spogledali. Ferdl je imel pomisleke, ker se je spomnil na neki pre-
pirček v šoli. Takrat sta si zaradi malenkosti skočila v lase. Na učiteljevo zahtevo
sta se sicer spravila, zamera pa je le ostala.

»Poskusimo z njim,« je predlagal Lojzek; predlogu se je pridružil tudi Lojzetov
brat Ciril.

»Povabite torej vse fante, za katere mislite, da bi postali člani odseka.«

Poslovili smo se ter se razšli.

Več dni sem razmišljal o našem načrtu. Rad bi se bil posvetoval z merodajnimi
krogi, a sem imel na razpolago samo svojega predstojnika, ki sem ga, kajpada, vprašal
za svet. Ničesar ni rekel, le pokimal je ter se poglobil v čitanje časnika. Za malo
se mi je zdela njegova brezbriznost. »No, le počakajte,« sem si mislil, »ko nastopimo v
strumnih vrstah, tedaj boste strmeli in nas občudovali!« — Moj predstojnik, sedem
let ga že krije zemlja, je bil moder mož, ki se ni lotil kakšne novotarije kar na slepo.
Zlasti z mladino je imel svoje skušnje.

Nestrpno sem pričakoval nedelje. Zelo sem bil radoveden, koliko fantov in
kakšnih se bo priglasilo. Pridno sem proučeval pravila ter že v duhu sestavljal odbor.
V svoji skromnosti sem se komaj ubranil predsedniške časti.

Na svetu vse mine, misil je tudi teden in nastopila je od vseh težko pričakovana
nedelja. Koj po večernicah smo se spet zbrali pod župnikovo hruško. Spominjam se
je, bila je res hruška in tepka so jo zvalil (Vidite, nisem kar tako brez vsakega zna-
nja o sadjarstvu.)

Vrsta fantov se je od nedelje podvojila; pa bi se bila lahko tudi podesetorila,
če bi bilo več vneme med fanti za dobro stvar. Krivda je bila na strani sklicateljev,
to je na naši strani, ker nismo obljubljali kakšne pijače. Brez pijače pa se v takih
letih ni dalo kdo ve kaj narediti. Žalostna nam majka!

(Konec prihodnjič.)

Svet sodi znanje in modrost človekovo često po govorjenju. Sodi napačno. V resnici so samo dela tista, ki dajejo človeku izpričevalo njegove zmožnosti in notranjega poštenja.

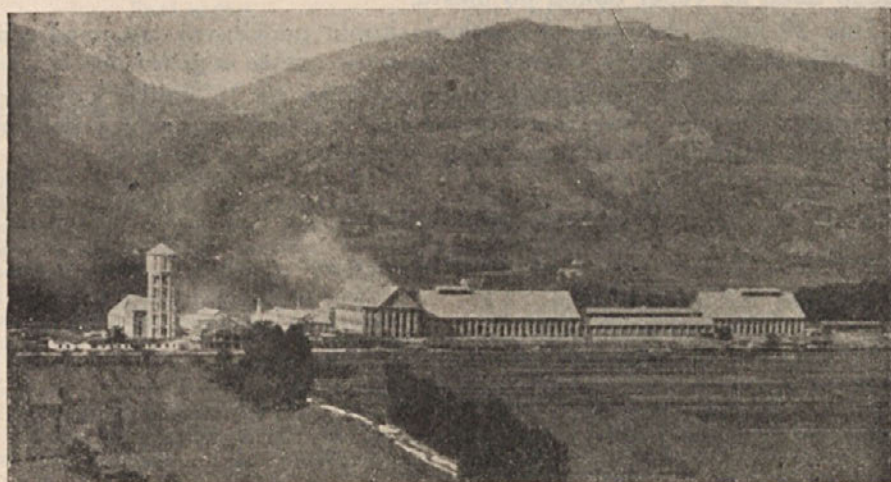
Ruška tovarna.

Nekaj prav privlačnega imajo na sebi Ruše. Zakaj? Morda zato, ker je iz Ruš primerno lahka pot na pohorske postojanke, k Ruški koči (dve uri) in na Smolnik (eno uro in pol) ter od tam k penzionu Lobnica, ki je pravi planinski hotel, pa še dalje na Klopni vrh in Pesek.

Že preteklost Ruš je v romantiko zavita. Tam je bila nekdanj sloveča gimnazija, ustanovljena v sredi 17. stoletja, ki je poslala v svet mnoge

nadžkofe in škofe, nemške, slovenske in hrvaške. Ban Draškovič se je šolal v Rušah. Tudi igrali so v Rušah. Pravijo, da se je zbralo ob neki taki ljudski verski igri okrog 20.000 gledalcev.

Novejši čas je dala tvornica dušika Rušam zopet več življenja. Tovarna je bila dograjena v letih 1916 do 1918. Kdor se pelje v Ruše, oziroma mimo Ruš, opazi iz vlaka skupino s sivim prahom pokritih nizkih

Tovarna za dušik v Rušah.

tovarniških objektov. Trenutno zaposluje tovarna okoli 330 delavcev, ki izdelujejo karbid za razsvetljavo in dušik za gnojenje. Umno gospodarstvo dušik danes potrebuje. Čudno je samo to, da pošilja ruška tovarna za dušik svoje proizvode skoraj izključno v inozemstvo. Jugoslavija kupuje zelo malo. To dejstvo je pač znamenje, da premalo cenimo pomen umnega gospodarstva, ki mora iskati vseh sredstev, da bo na višku.

Slomšek — v njegovem letu.

»Slomškova družina« vabi slovenski narod v Maribor na Slomškove slavnosti. Vršile se bodo v dnevih od 21. do 29. junija t. l. Namen teh slavnosti je pokazati, kako zna narod častiti svojega velikega škofa, ki je za našo vero, prosveto in omiko luč, ki ne ugasne. Povrh in predvsem bodo te slovesnosti velika prošnja, da Bog usliši molitev slovenskega naroda, ki prosi za svetnika, da bi tako luč Slomškova gorela v še lepšem in žarkem svitu.

Ti dnevi bodo res dnevi slovenskega naroda. Dnevi mož in žen, fantov in deklet, tudi dnevi otrok. Slovenski narod bo ob tej priliki izrekel svojo odločno voljo, da hoče braniti tiste narodne svetinje, ki jih je podedoval od očetov in ki jih je Slomšek opeval kot dragoceni zaklad, kot bogastvo narodovo.

Slovenski fantje na teh dnevih ne boste smeli manjkati. Vi jim boste dali znak mladostnega navdušenja.

Dan 21. junija bo dan mladine — otrok.

Glavna dneva slavnosti, ki bodite na njih navzoči tudi vi, fantje in dekleta, bosta 28. in 29. junij. Dne 28. junija bodo predpoldne zborovanja za posamezne stanove. Za fante predavanja: Fant po Slomšekovem srcu, Vera — luč narodne omike. Za dekleta pa predavanja: Pobožnost in nedolžnost srca — dva bisera slovenskega dekleta, Dekleta v Slomšekovi šoli. Isti dan popoldne bo prispela večina slovenskih fantov na kolesih in bodo imeli na večer obhod po mestu.

Dne 29. junija dopoldne bo pohod skupin na Glavni trg, med njimi tudi fantje in dekleta. Na Glavnem trgu bo sv. maša z govorom.

Fantje in dekleta, pripravljajte se že sedaj na to veliko slovesnost slovenskega naroda! Vsak fant-kolesar naj se odloči in pride s kolesom. Slomšekovi dnevi bodo dokaz vašega navdušenja in vaše moči.

Po sreči . . .

Po sreči srcé nemirno drhti.
Se v bolesti, hrepenenju topi.

Kje ti domuješ, sreča, oj kje?
Kod ti potuješ, sreča, povej!

»Pri Bogu in v srcih sem čistih doma,
tam ni trpljenja, bridkosti, gorja.«

A. F.

Srce.

Zakaj, zakaj srce si v boli?

Odgovor mi zveni globok:

»Več radostno ne bom nikoli,
sem kot brez matere otrok...«

J. T.

Molče . . .

»Kako je?« vprašaš vedno.
Odgovora ne vem;
kar rada bi ti rekla,
povedati ne smem.

Poglej v oči globoko,
v njih videl boš srce,
in ko boš stisnil roko,
tako j boš vedel vse.

Je dvoje src umelo,
molčeči govor rok,
duš dvoje se objelo,
saj združil ju je — Bog!

E. S.

Ob srečanju . . .

Zakaj sem tedaj,
v oči ti pogledal,
besedico srčno,
zakaj ti povedal?

Saj našel jaz v tebi,
sem dušo poznano,
sorodnost v očeh,
ki so gledale vdano.

Vedno naj mirnost,
kot zdaj te odeva,
in vedno naj sreča
v očeh ti odseva.

M. M.

FANT FANTU

Fant-regrut.

Odhašaj! Morda grem tudi jaz s Teboj, saj že delj časa čakam na vpoklic v kader. Zato nama pišem pismo v slovo, pismo, ki naju bo spremljalo na pot. In pismo, ki bo služilo v oporoko svojcem, če se ne vrneva več...

Pa proč z malodušnostjo! Pela in vriskala sva ob dnevih nabora, še bolj po času usposobljenja; ne sicer tako kot nekateri, ki so hoteli vse izkričati iz sebe. Razobesili so svoj ponos za klobuk in slednjič še v grehu dali duška veselju. A sedaj, ko odhajajo, pa jih hoče biti konec, cmerijo se kakor otrok. Kje je junaštvo, kje ponos?

Tovariš, regrut! Najin ponos pa mora biti drugačen! Skromen, ne tako razbohoten kakor pri drugih, vendar časten in trajen do zadnjega. In da bo tak, mora biti najin ponos v srcu. Iz srca se pa more dvigati k Njemu, ki je najino življenje, k Bogu Stvarniku mora iti, kateremu dolgujeva veliko zahvalo za zdravo in krepko telo. Prvo čast Bogu, da sem vojak! V Njegovih očeh sva izbrana in po Njem žrtvovana za blagor domovine in zvestobe do njenega kralja. Sprejmiva torej to Njegovo nalogo udano in dovršiva jo v lju-bezni in ponosu.

Nič strahu! On, ki se je milostno ozrl na naju v spočetju ter do danes obvaroval najino telo v zdravju, lepoti in krepkosti, bo gotovo tudi — ako se Mu zaupava — s paznim očesom zrl na naju ob vznožju črnogorskih skal, ali ob sinjem Jadranu, ali kjer že bova, da bova verna. Torej le nobenih solz, nič malodušnosti v očeh ob slovesu! Misliva: kako bova prenašala pezo vojaškega življenja, ako bi nama že odhod vzel vso srčnost in pogum? Zapela in zavriskala bova, da bo kar odmevalo po naših slovenskih gričih, čeprav nama bo malo tesno okrog srca ob slovesu. Pela in vriskala bova, da bo domovina vedela, kako jo ljubi njen veren slovenski sin. Daj Bogu, kar je božjega, in kralju, kar je njegovega — velja, tovariš moj, tudi tukaj! Zato pa v čast božjo in v pokorščini do našega vladarja bova brez zablavljanja z veseljem odplačala najin delež.

Tovariš, regrut, kako misliva torej odhajati? Ali ne popolnoma vdana v voljo božjo in opasana z božjimi milostmi? Ali si ne bova tudi srca prav pripravila za na

pot? Kako žalostno je gledati fante, ki v grehu, ki se jim kar na zunaj kaže, odhajajo z doma. Z njimi gre satan in prekletstvo, ne pa Bog in božje varstvo, ki ga ravno fant-vojak tako potrebuje. Torej duše pripraviva za sprejem v kader! Suknjič bo dičil dekletov šopek, za klobukom bo z domačega vrta zelen rožmarin. Odičiva tako tudi najino notranjost v skladnost z zunanjo lepoto in ponosom, pa bova videla, kako lahek bo najin odhod!

S čim se bova, prijatelj, še opremila za na pot? Ko prideva na določena mesta, naju bodo opasali z orožjem in urili naju bodo tako, da se bova znala prav postaviti kot branilca domovine. Naše življenje pa je neprestan boj dobrega s slabim. Nevarnost tega se še poveča v tujini. Ali bova torej odšla nepripravljena? Nikakor ne! Zadobljeno posvečujočo milost božjo si morava najprvo ohraniti in ta bo največja obrambna sila v dušnem boju, ki ga ima fant-vojak bojevati. To milost pa si bova ohranila najlaže v dobri molitvi. Zato morava vzeti s seboj fantovski molitvenik in sv. rožni venec; to bo najin meč, s katerim bova lahko bila boj proti zlu.

In kaj bova še vzela s seboj? Vse, kar je dobrega v slovenskem fantu, mora iti z nama! Z nama mora iti cel katoličan, pošten fant in zaveden Slovenec. Te tri lastnosti morava imeti pri vojaki na sebi ter jih povsod dejansko izpričati, da bova ogledalo vzornosti drugim. Tako bova dvigala sebe proti nebesom, slovenskemu domu pa gradila slavo in čast. Ohraniti pri vojaki dober fantovski značaj bo seveda velika žrtev, a zavedati se morava, da bo prav tega najbolj vesela domovina, vesel rodni dom z očetom, drago materjo, ki zreta na naju.

Zato pa, da bo povratek vesel, moj tovariš regrut, si ne želiva ničesar drugega, kakor da se ohraniva in utrdiva v dobrem ter se taka po mesecih vrneva v naročje najine slovenske matere!

V. G.

Fantovsko ponočevanje. Ali niso lepe pomladanske noči? Povsod tihota in mir. Vendar ta mir nekaj moti. Saj slišite sami tisto ukanje, ki zbudi iz spanja človeka, ki želi počitka. Fantje ponočnjaki so tisti, ki kalijo tihoto in mir naše vasi, fantje, ki malo vedo, kaj je pravo fantovsko življenje in ponos. Mislijo, da je nekaj fantov-

skega, biti vso noč na nogah v brezplodnem ukanju in postopanju. Pa jih vse vodi po navadi v greh. Ni čuda, če slišimo potem o pretepih, umorih, divjaštvu! Ni čuda, saj manjka našim fantom srčne izobrazbe in dobrega čtiva. In vendar ima-

mo prosvetne knjižnice in naš fantovski list »Naš dom«. Potrudite se, fantje-akcionaši, da boste delali za izkoreninjenje razvada in za prosvetni napredek naše vasi! Bodite mi iskreno pozdravljeni! Bog živi! Joško iz Šmartnega ob Paki.

Rak-rane naše kmetske mladine.

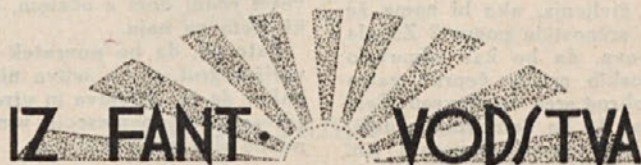
Vedno in vedno je treba opozarjati naše fante na par razvad, ki so se silno razpale med nami, in ki so postale rak-rana naše slovenske kmetske mladine, ki je vendar jedro naroda. To je kajenje in pijančevanje! Fant, ko še ni niti šoli odrasel, že si skuša pridobiti kak dinar, ki ga porabi za nakup cigaret. V začetku sicer še s strahom, a pozneje vedno bolj očitno kaže ljudem, da postaja že velik in v čast si šteje, če se more pokazati v družbi s cigareto v ustih. Žal so starši, ki mu kajenja ne zabranjujejo, da, celo ponosni so, ko vidijo, da se tudi že njihov sin — postavlja s cigareto v ustih. Niti starši, še manj pa fant, ne pomislijo, da kajenje škoduje ne samo zdravju, temveč tudi — žepu. Pripomniti pa moram, da je bila včasih v tem oziru šolska vzgoja mnogo strožja in je bil učenec, če je bil zasačen pri kajenju, strogo kaznovan.

Še veliko večja rak-rana ko kajenje pa je veliko, da, že čezmerno pijančevanje naše mladine. Navzlic temu, da se vedno in povsod sliši tarnanje, kako nas muči in tare gospodarska kriza, vidimo posebno ob nedeljah in praznikih mnogo mladine po gostilnah, kako popivajo in — kvartajo. Pri tem se ta mladina ne zaveda, da pada vedno globlje in globlje, da

postaja vedno bolj in bolj žrtev alkohola, tega najhujšega sovražnika našega naroda. Ta mladina pozablja, da postaja žrtev mnogih bolezni, ne samo dušnih, temveč tudi telesnih. Ne zaveda se, da zaradi zavižitega alkohola propada telesno in duševno.

Imamo sicer zakon, ki zabranjuje mladini vstop v gostilno, ako ni v spremstvu staršev, oziroma roditeljev, a kdo se danes briga za ta zakon?! Gostilničarji so veseli, da vsaj nekaj prodajo. Najhujše je pa to, da se najdejo trgovine in krčme, ki točijo alkohol celo med sv. mašo, in da gre naša mladina namesto k sv. maši pogostokrat v te beznice, v katerih se tako pogostokrat, da, največkrat, mladina moralno pokvari! Nihče ne ugovarja ali nasprotuje, ako se mladina ob času prireditve ali kake zabave kratkočasi in popije tudi kak liter vina. To še ni pijančevanje! Gre le za prekomerno uživanje, prekomerno popivanje in proti tej rak-rani moramo združiti vse moči, moramo organizirano delovati! Naš klic naj bo: Delujmo za pravo duševno izobrazbo, a proti rak-ranam našega slovenskega naroda: kajenju in prekomernem pijančevanju! Naša gruda trpi, ker si slabimo duševne in telesne sile.

France iz Rečice ob Paki.

št. Ilj pod Turjakom. Tudi mi smo se zbudili iz dolgega prisiljenega spanja. Lansko jesen smo obnovili naše bralno društvo. Mesec dni pozneje smo ustanovili »za poskušnjo« fantovski odsek. Zbralo se nas je tedaj kakih 20 fantov. Pozneje se nam jih je še nekaj pridružilo ter upamo, da bomo v kratkem dosegli vsaj število

trideset. Lahko bi nas bilo več, ker je naša fara precej velika, posebno delavskih fantov je veliko. Sestanek imamo enkrat ali pa tudi dvakrat mesečno, in sicer ob nedeljah po večernicah v mežnariji. Na teh sestankih prirejamo kar sami razna kulturna in gospodarska predavanja ter debate. Vadimo se tudi za cerkveno ljud-

sko petje. Prav pridno posegamo po knjigah naše, do sedaj bolj skromne knjižnice. Ako Bog da, bomo pričeli letos graditi društveni dom. Vabimo vse pošteno misleče fante, tudi delavske, da se nam pridružijo.

M. K.

Fantje, na korajžo! Vabimo vas na prosvetne tekme. Ob tej priliki se bodo pokazali sadovi zimskega prosvetnega dela. Tekme se bodo vršile v drugi polovici aprila in v maju. Naj ne bo nobenega odseka, ki ne bi tekmoval! Po številu udeležencev bomo sodili zavednost in disciplino članstva. Po poročilih, ki jih dobivamo, je razvidno, da se ponekod zelo marljivo pripravljajo na tekme. Potrudite se še vil!

Kolesarji na plan! Vabimo vas v Maribor, da se poklonimo našemu velikemu Slomškemu. Člani fantovskih odsekov pa tudi drugi zavedni katoliški fantje iz vse Slovenije bodo 28. junija s kolesi pohiteli na Slomškov grob. Podrobna navodila in načrt tega kolesarskega potovanja slede. Prosimo pa že danes: Pripravite kolesal! Štedite, da si pravočasno lahko nabavite vse, kar se za tako kolesarsko potovanje potrebuje. Eno naj velja za Slomškove praznike v Mariboru: Veliko nas mora biti!

Fantovski praporci. Da bo naša manifestacija lepša in veličastnejša, nabavite si fantovske prapore, katere izdelujejo čč. šolske sestre. Naročite jih preko našega vodstva!

Še enkrat vas prosimo: Ne pozabite koroških Slovencev! Takoj po Veliki noči napravite v domači župniji knjižno zbirko za koroške Slovence. Knjige pošljite Vodstvu. — Misijonska zbirka še ni zaključena. Še je mnogo župnij, ki niso storile svoje dolžnosti.

Znaki. Velika je naša fantovska armada. Ne poznamo se med seboj. Poznali pa se obmo po prosvetnih znakih, ki jih ima v zalogi PZ v Mariboru in v Ljubljani. Komad stane Din 6. Naj ne bo člana naših fantovskih odsekov, ki bi ne nosil našega znaka, ki tako lepo simbolizira naše gibanje: križ, knjiga, baklja, sonce.

Ven v naravo! Na izlete! Prvi tak izlet naj bo na okrožne prosvetne tekme. Drugi pa kam v bližnjo ali daljnjo okolico. Spoznavajmo slovensko zemljo in njene lepote!

Občni zbor »Narodne knjige«, r. z. z. o. z. v Mariboru, bo v četrtek, dne 23. aprila 1936 ob šestih zvečer v uredniških prostorih na Koroški cesti 5. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Likvidacija zadruge in 6. Slučajnosti. — Načelstvo.

Šmartno ob Paki. V nedeljo, 29. marca, se je vršil ob zelo lepi udeležbi občni zbor našega fantovskega odseka. Občnega zbora se je udeležil tudi zastopnik Vodstva iz Maribora, Mirko Geratič, ki nam je podal smernice za bodoče delo. Iz poročil, ki so jih podali bratje odborniki, je razvidno, da je naš fantovski odsek v pretekli dobi zelo živahno deloval. Članov ima nad 35, odborovnih sej je bilo 10. Vprizorjene so bile štiri dramske predstave. Sestanki so se vršili tedensko. Bilo jih je 30. Za mašno opremo (odnosno misijonsko zbirko) smo zbrali Din 200. (Posnemajte! Op. ur.) Članstvo prejema svete zakramente mesečno. Vse fantovske praznike smo praznovali zelo slovesno. Našega doma prihaja k nam 26 izvodov. Sedaj se marljivo pripravljamo na prosvetne tekme.

Maribor. Tekme se bližajo. Zato se nanje zelo marljivo pripravljamo. Nedelja, 8. marca, je bila za naš odsek velik praznik. Priredili smo mladinsko proslavo z lepo uspešno prireditvijo. Glavna točka proslave je bila igra »Luč z gora«, ki so jo člani-igralci — skoraj sami novinci — dobro podali. Ob nedeljah pa sedaj pohitimo v lepo naravo, kjer ima prvo besedo žoga, ki frči po zraku, da je veselje. V načrtu imamo večji izlet z mestnim avtobusom, ki se bo vršil ob koncu maja. Pred praznikom sv. Jožefa smo imeli tridnevno duhovno obnovo s premišljevanji, ki jih je imel g. duhovni vodja. Na praznik sam pa skupno sv. obhajilo.

Dekle — cvet.

Razcvetela se je v zgodnji pomladi prav lepa cvetlica. Božajoči sončni žarki jo izvablajo, da se vedno lepše razvija in širi

prijeten vonj. Ali glej! Sonce se je skrilo, zmračilo se je, poprej lahen vetrič je postal silen vihar. V temni noči je padla mrzla slana in pomorila dehteči cvet. Sto-

piš na vrt, dekle, in vidiš, da je tvoj najljubši cvet pokončan. Zalostna stopiš k njemu in ga skrbno ogleduješ, pa se razveseliš, ko vidiš, da še ni docela uničen. Polna najlepšega upanja, da ji bodo sončni žarki in tvoja skrb pomagali k novemu življenju, greš z vso ljubeznijo na delo. Vzgojila boš morda nov cvet, ki pa ne bo tako duhteč in lep, kakor je bil prvi, a ti ga boš vendar vesela. Če pa bo cvetka docela uničena, boš varovala druge pred pozebo.

Predrago dekle! Ta pomladanski cvet si ti, sem jaz, je tvoja sestra, tvoja tovarišica. Veselimo se v pomladnih dneh, pa vendar ne bodimo brezskrbne, ne meneč se za nevarnosti. Borimo se proti njim, da nas skušnjave ne premagajo in ne pomori slana, še predno se bomo tega zavedle. Dragá sestra! Skrivaj se v zavetje in obračaj se vedno k soncu, k sv. Evharistiji. Le v njej boš našla toploto, da boš odporna viharjem in da te ne bo premagalo zlo. Ako pa zapaziš, da je katera tvojih sester v nevarnosti pred pozebo, zateci se k Jezusu v Evharistiji, priporočaj jo in prosí Boga, naj tudi od nje ne odtegne svoje sladke ljubezni. Potem pa stopi k njej in jo s prijazno besedo opomni in z lepim zgledom privabi nazaj k Resnici.

Zavedaj se pa: »Besede mičejo, zgledi vlečejo!«
Tvoja sestra Štefka.

V tistih dneh...

Bili so dnevi sreče, ki jih ne zabimo nikdar. In to so bili oni dnevi duhovnih vaj, ko smo se pripravljale za apostolat med svetom. Da poneseimo Kristusa, večno Ljubezen in brezmejno Usmiljenje vsem, prav vsem. Saj smo ga tedaj tako globoko spoznale, ko nam je razkrival svoje božansko Srce. Zastrmele smo pred večno lepimi skrivnostmi, ki vro iz neusahljivih studencev, iz vere. Sklenile smo, da Ga hočemo nositi v sebi in dati Ga tudi drugim. Dekle, gotovo boš tudi ti apostol Njegove blagovesti. Saj je baš elitna mladina, mladina tihe sreče in miru, ki gre skozi borbe življenja vsa vesela in zaupanja polna. V sebi nosi dih večne pomladi, ki nikdar ne mine. Mladina, ki vse ideale mladostnih svojih sil zaupno položi v Jezusove roke, rekoč: »Le Ti edini me vodi!« Ko pa zahaja sonce življenja, je to zanjo najlepší dan, ker je vzhajajoča zarja, ki oznanja prihod večnega Sonca. Smrt te mladine je smrt zmagošlavja.

Torej pojdimo v vrste teh, ki stopajo v službo Boga. Žarki večne Luči nam bodo moč in nas bodo budili k rasti v vedno višjo popolnost.
Micka Krumpak.

Grobokopi rokodelskega stanu. Nedvomno je, da obstoja obrtniško, oziroma rokodelsko vprašanje. Hiranje raznih obrti je tako vidno, da je vsekakor treba pogledati na vzroke, ki našega obrtnika tlačijo. Tisti, ki bo vse težave in nevarnosti poznal, se bo vedel tudi varovati pred vsem onim, kar je obrtniškem stanu vzelo danes pomembnost in vlogo.

Po vseh državah se opaža nekak počasen razpad rokodelskega stanu. Vzroke je treba iskati v tem, da se države vedno bolj industrializirajo, dajo prednost tovarnam. Tovarne so v resnici grobokop naše obrti. Seveda niso vsa rokodelstva enako prizadeta. Nekatera so propadla, druga hirajo in životarijo, tretja pa celo prosperirajo. Popolnoma so zamrla ona rokodelstva, ki jih je uničila tovarna s svojim strojnim obratom. Tako vidimo, da je konec s tkalci, žebjarji, vrvarji, usnarji. Neusmiljeni stroj je šel čez nje in jih strl.

Drugim obrtnikom je tovarna omejila delo. Oni po večini popravljajo tiste predmete, ki jih tovarna proizvaja. Reparatura je njihovo delo. Vse to je gotovo nekaj neprijetnega v našem času, ki je romantično rokodelskega stanu zamenjal z dolgočasnim tovarniškim življenjem in delom. Ali se bo dalo nastopiti proti temu? Zdi se, da ne. Vendar bo obrtnik našel svoj kruh, če bo s pridnostjo delal in ohranil vsaj svojo srčno kulturo, poštenost in zmernost.

Obrtna mladina gleda gotovo vse te pojave in zre z nekim nezaupanjem v bodočnost. Vendar ni treba, da je obrtna mladina črnogleda. Ne sme misliti, da jo bo življenje modernega časa izločilo, nikakor, obrtniški stan bo potreben, četudi bo izgubil nekaj tiste samostojnosti, ki jo je imel dosedaj. Ohranil si je bo tem več, čim več bo v njem stanovskega ponosa in dobre volje.

Organizacija športnega dela.

V februarski številki smo objavili razpis za tekme za pokal »Slov. gospodarja«, v marčevi pa navodila za priprave in trening. Nekateri so se že obrnili na S. S. K. Maraton z željo, da jih pridejo Maratonci vadit. Zato pohitite, da more klub svoje člane razdeliti za treninge na deželi.

Prinašamo najnovejše glede organizacije športa na deželi. Prosvetna zveza v Mariboru je prepustila vso skrb za šport med našo mladino Slov. športnemu klubu Maratonu. Imenovani klub, kateri goji od ustanovitve l. 1930 vse panoge športa, katere pridejo v poštev tudi za deželo, je z veseljem prevzel to delo na sebe, ker cilj mu je: med pošteno mladino gojiti šport v svrhu zabave in krepitev telesa. Zato svetujemo sledeče: Odseki ali društva, včlanjena v Prosvetni zvezi, katera pa nimajo v svojih pravilih tudi gojitev športa, naj svoje člane športnike včlanijo tudi v Slov. športni klub Maraton. Včlanijo pa naj jih na sledeči način: »Podpisani člani (sledí ime društva), želijo udeleževati se tudi v športu. Ker pa naše društvo po pravilih ne more gojiti športa,

prosijo podpisani, da jih sprejmete kot redne člane v svoj klub.«

Sledijo imena fantov, ki želijo pristopiti, rojstno leto, poklic in naslov vsakega člana. Nato podpis in naslov društva, katero fante priporoča ter čitljivi podpisi vseh športnikov.

Takšno prijavo zahteva Športni klub Maraton, ker v pravilih ima: Član društva more biti vsak nad 18 let star, nekaznovan, in kateri hoče kot športnik biti vzor človek. Pod 18 leti starosti so naraščalniki.

Vsi dopisi, nanašajoči se na šport in telesno vzgojo, naj se pošljejo na naslov: Slov. športni klub Maraton, Maribor, Koroška c. 1.

S. S. K. Maraton pa bo v vsem šel z veseljem na roko in ker ima več dobro izvežbanih moči na razpolago, bo tudi radevolje pošiljal svoje fante med vas.

Lepše zabave kot medsebojnega tekmovanja fant ne more imeti. Poleg zabave pa si fant pri športu krepi tudi svoje telo za različne napore ter krepi voljo, ker hoče doseči več kot drugi. Geslo naše mladine naj bo: »Zdrav duh v zdravem telesu.«

Knjižnica mariborskega Ljudskega odra. (Nadaljevanje seznama iger.) Vilharjevo letovišče, Novačan: Veleja, Ženska borba, Dimovič: Kraljevič Marko, Marijino vnebovzetje, Audibert: Trosila bom rože, Benkovič: Umor v Vrtnarski ulici, Pregelj: Azazel, Görner: Maks v škripcih, Velikonja: Sovrašтво, Remec: Užitkarji, Brod-Reiner: Švejk, Svoboda: Poslednji mož, Dornik: Gruda umira, Mladinič: Tarcizij, Pavelič: Zgodbe sv. Pafnucija, Petrovič: Mrak, Jalen: Bratje, Zakrajšek: Prisegam,

Pfeifer: Rožmarin, Zakrajšek: Pri kapelici, Shakespeare: Othelo, Dodillet: Princesa Zlata, Gogolj: Revizor, Vombergar: Voda, Moliere: Skapinove zvijače, Stegenweit: Veseli trije kralji, Thuysabert: Slehernik, Golja: Kulturna prireditev v črni mlaki, Maeterlinck: Stilmondski župan, Robida: Revček Andrejček, Golja: Peterčkove poslednje sanje, Hauptman-Mazi: Bobrov kozuh, Golar: Dekle z rožmarinom, Golar: Čudežne gosli, »Ljudski oder«: Igra o izgubljenem sinu, Vrata, Koroški tihotapci,

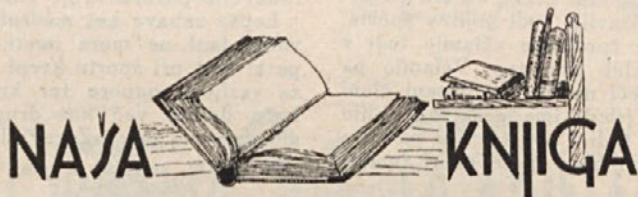
Poslednje ustoličenje, Anima — Theophilus, Velikonočna igra, Božična igra, Igra o dobroti, Vombergar: Zlato tele, Petrovič: Duše, Hebbel-Skrbinšek: Marija Magdalena, Schiller: Kovarstvo in ljubezen, Ostrž: Obrekljivci, Moliere-Koštal: Jurij Tepček, Nušič: Sumljiva oseba, Brumen: Mutec Osojski, Gheon: Slike o ranah sv. Frančiška, Proslava sv. Cirila in Metoda, Veseli god (Slomšek), Anzengruber: Slaba vest, Bankrot, Juntez, Otroci božje milosti, A njea ni, Skrivnost sv. maše, Devica Orleanska.

S tem bi bila našeta več ali manj vsa dramatična dela, ki jih ima Ljudski oder v svoji knjižnici, dasi mnoga izmed njih niso preveč primerna za naše odre, mnoga pa zahtevajo tudi težje scenerije. Za odre, ki nimajo nobene zbirke dramatičnih del v svojih knjižnicah, se bo našlo še vedno dovolj, kar jim bo prišlo prav za prizoritev.

Razdelitev vlog. Kakor hitro je dramatski odsek, oziroma režiser izbral igro, ki se bo igrala, razdeli vloge. Razdelitev vlog je važna naloga režiserja. Uspeh igre je vsekakor odvisen tudi od pametne razdelitve vlog. Gotovo je, da ni vsak za vsako

vlogo. To mora režiser upoštevati, ker nastane sicer upravičeno godrnjanje in nebolje prikazal na odru. V duhu mora igralca, oziroma igralko videti na odru, slišati in kretati se. Ko je posamezne vloge v zadovoljstvo. Seveda mora režiser igro najprej prečitati, da, še več, preštudirati in pri vsaki vlogi misliti, kako jo bo najduhu postavil na oder, bo vedel, komu bo dal to vlogo, komu ono. Vedeti je treba, da igra važno vlogo postava, glas, celo značaj. Orjaku bo težko dati vlogo berača, mirnemu značaju težko vlogo sangviničnega, vročekrvnega človeka. Igralec in igralka ne nastopata sicer na odru kot taka, kakršna sta v vsakdanjem življenju, treba se je v vlogo vživeti in se nekako spremeniti, toda preveč v tem oziru tudi ne smemo zahtevati.

Društvena disciplina zahteva, da vsak svojo vlogo sprejme. Vsako, četudi najmanjšo! Režiser ne more dati pri vsaki igri vsem večjih vlog, ker jih ni. Ne sme tedaj igralec delati režiserju težav s tem, da se ne zadovolji z manjšo vlogo. Nergačem se pa naj vloge v obče ne dajejo, ker razpoloženje samo kvarijo in ovirajo resno odersko delo. Vse mora iti za tem, da bo igra čim boljše podana. Igralec.

Sienkiewicz: Križarji. II. del. Pred nedavnim je izšla v založbi Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani nova knjiga, II. del znamenitega Sienkiewiczovega romana »Križarji«. Kakor je bilo v oceni I. dela že omenjeno, je roman zgodovinski. Opisuje nam boje med Poljaki in Nemci v srednjem veku. Nobeden poljskih pisateljev ni tako posrečeno in naravno živo predočil svetu tistih bojev za svobodo Poljske v srednjem veku, kakor ravno nam Slovencem dobro znani Sienkiewicz.

Drugi del romana, ki je sedaj izšel, je še bolj zanimiv ko prvi del, bolj napet in živahen. Prav posrečen in lep je opis znamenite bitke pri Tannenbergu in Grünwaldu, kjer so združeni Poljaki in Litavci l. 1410 premagali nemški križarski red pod poveljstvom kralja Jagiela. Poljaki so v tej bitki zadali smrtni udarec do tedaj

znamenitemu in močnemu redu nemških križarjev.

Vredno je, da romani slavnega poljskega pripovednika, ki je v vsej svoji besedi nam tako blizu kakor bi bil naš, najdejo mesto v naših knjižnicah.

Cena II. dela je: broš. Din 64, vezan Din 80.

Slomškovke šmarnice. V Slomškovem letu bo naš slovenski narod poslušal v majniku Slomškovke šmarnice. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru jih je tiskala. Stanejo vez. Din 28, broš. Din 18. Naše družine naj si jih naročijo, saj bodo dragocen spomin na besedo onega našega lavantinskega škofa, ki je bil tako resničen, naroden in dober v svoji besedi. Te šmarnice bodo zares naše, zato naj ne bo družine, ki bi bila brez njih!

Našim fantom in dekletom, pa tudi našim družinam in vsem čitateljem »Našega doma«, želita vesele praznike uredništvo in uprava.

Črkovnica.
Efes, Bohinj; 20 točk.

n	r	c	m	s	c	n	o
o	e	i	u	m	d	j	e
e	č	o	e	i	r	z	i
m	p	j	z	a	l	k	a
i	v	r	k	a	v	,	r
c	,	u	s	e	k	o	e

Sončni ključ.
Castor & Polux; 25 točk.

Vse uganke prav rešene dajo 145 točk. Rešitev uganek je poslati do 25. aprila na naslov: »Ugankarski striček »Našega doma«, Maribor, Koroška c. 1. Dva, ki bosta izžrebana, dobita nagrado.

Rešitev uganek v marčevi številki
»Našega doma«:

Črkovnica:

Blagor mu, ki trudi se obilo,
dan bo prišel, krasni dan plačila,
kar je roka brazdi izročila
kילו bode, cvet in sad rodilo.

Iz matematike: Česar je polno srce, rado iz ust gre!

Uganke: Mokrih. — Če gredo — nikjer. — Bolha. — Ker vedno klepečejo, bi se pri britju porezale.

Skrivalica »Zvonček«: Zvonček prvi pomladanski cvet.

Zanimiva mesta: Sreča je opoteča.

Spomenik: V delih svojih sam boš živel večno.

Prav so rešili (v oklepaju število rešenih uganek): Čekuta Vilko (6), Joško Makoter (3), Joško Novak (5), brata Golnar (1), Jože Čakš (3), Francka Vavpotič (5), Julij Tittl (6), Ela Cencelj (5), Hameršak Vinko (5), Bezjak Marko (5), Nace Čeh (5), Špende Franjo (3), Mlaker Jože (5),

Jožef Sodja (5), Anton Cesar (5), Franc Sodja (5), Trbovšek Franc (3), Križan Alojzij (2), Rudi Stegmüller (4), Jug Franjo (5), »Mariborski firbeci« (6), Maks Osojnik (3), Enci Josip (3), Franjo Črnc (2), Ignacij Cuderman (4), Angela Pečnik (5), »Vsebirad Nemanič« (5 — odgovor dobiš prihodnjic).

Izžrebana sta bila: Julij Tittl, učiteljščnik, Sv. Venčesl, p. Slov. Bistrica, in Francka Vavpotič, pri g. I. Ribiču, Cezanjevc, p. Ljutomer.

Mojim ugankarjem! Čeprav smo še v sredi posta, sem dobil že toliko velikonočnih pirhov in raznih drugih dobrih želj, da se resno bojim, da se do Velike noči skisajo. Zato jih bom po bratovsko delil z g. Žrebom in z vsemi ugankarskimi sodelniki. — G. Tittl: Tvoje nasvete si bom vzel k srcu. Če imaš kaj drobiža, le pošli. Kaj pa delajo fantje iz Venčesla? Bodo imeli kmalu svojo streho? — Tinček K.: Lepo Te prosim, ne bodi hud, če me zadnjic nisi našel doma. Tvoje grožnje, da boš poslal nad me kuža Mukija, mi ne dajo spati. Venomer sanjam, da mi Muki kaže svoje zobe... Moram se že opravičiti, kje sem bil, da ne boš napak sodil ugank. strička. Veš, bil sem v Ženevi. Če ne verjameš, da je to res, pa pojdi vprašat Kurenčkuvo Neško, s katero sva si v žlahti po Adamu. V Ženevi je bila namreč griža. Ali razumeš? Griža, prava griža. Zanesli so jo pa v Ženevo Abesinci. Da bi srečno spravili s sveta abesinsko grižo, so povabili na posvet tudi ugank. strička. Pa so res tepčki v tisti Ženevi, tu rečem jaz, ugank. striček. Čemu neki kličejo ugank. strička na take konference? Griže je povsod dosti. Mar ni res? Pri nas tudi imamo grižo, pa ne kličejo Ženeve na pomoč. Pri nas znamo tako grižo, pa naj bo to »griža pohoriensis« ali pa »griža poš«, čisto »ajnföh« odpraviti. Na predlog ugank. strička je ženevska kumferenca soglasno sklenila, da bodo Italijani napravili okrog Abesinije kitajski zid, da se tako prepreči novo širjenje nevarnih »bacilov«. Da pa zatrejo »abesinsko grižo«, ki se je vsidrila v Ženevi, pa so gospodje diplomati vporabili najmodernejša razkuževalna sredstva, kakor šampanjec, likerje, dezertna vina itd. Uspehi se bodo kmalu pokazali. — Nace iz Slovenskih goric: Ali res, da je bil v Slov. goricah potres? Jojmine — ubogi Št. Lenart! Baje so se vsi stolčki podrli! Pomačaj stričkovi radovednosti s hitrim in točnim poročilom o grozanski katastrofi! Baje se pomika potresni val tudi k Sv. Antonu... — Vsem ugankarjem pristrčne pozdrave in velik koš pirhov! — Ugankarski striček.

Naš pozdrav!

Danes slišimo več vrst pozdravov, eni so iskreni, prijazni, a drugi odurni ter suhoparni. Naši dedj in pradedi teh odurnih pozdravov niso poznali. Njih pozdrav je bil pozdrav, želeč vse dobro. Dober dan, Bog daj, Bog daj srečo, Bog blagoslovi hišo itd. To je bil izraz ljudske vere ter tudi njihove omike. Danes, ko proglašajo dobo visoke kulture, vesplošne omike, je v tem oziru baš narobe. Brez Boga ni prave kulture, ni prave omike. Brez vere je nazadnjaštvo in surovost. Zato naj molčijo oni, ki pravijo, da živimo v dobi najvišje kulture, mladino pa vzgajajo brez Boga, brez spoštovanja do starih verskih in ljudskih običajev, brez ljubezni ter spoštovanja otrok napram staršem, in brez spoštovanja do duhovnika, služabnika božjega. To so oni, ki hočejo imeti monopol nad vzgojo mladine, brez sodelovanja staršev in duhovnikov. Po večini svobodomiselnih učitelji. Večina od teh ne pusti otrokom pozdravljati s krščanskim pozdravom »Hvaljen Jezus!«, temveč jim naravnost zapoveduje oni suhoparni pozdrav »Zdravo«.

V mojih šolskih letih, od tega je že 20 let ter nekaj čez, ni bilo slišati na deželi tega pozdrava. Morebiti je bilo slišati ta

pozdrav v mestu. Danes, žal, ga slišimo že povsod na vasi. Ne vem, ali je res šel Bog v pokoj, da se ga tako malo imenuje... Ni čuda, da danes ni one državljanske pokorščine in ljubezni, ni čuda, če je danes toliko sovraštva, umorov, pretefov in moralno propadlega življenja, ako se narodu, mladini v vsakem primeru izriva Bog ter njega čiščenje. Tudi nekateri naši fantje se ne zavedajo dovolj pomena krščanskega pozdrava.

Kako lep je krščanski pozdrav: Dober dan! Bog daj srečel je še lepši pozdrav. Bog te živil je naš prvi krščanski, narodni pozdrav. Pove ti dovolj jasno v dveh, treh besedah, da če boš živel po volji božji, te bo Bog podpiral.

Mi pa, ki vemo in hočemo vedeti, da živimo, hočemo naših očetov krščanski pozdrav. Mi vemo, da je vsako življenje brez Boga prazno. Naš izraz bodi iskren, vljuden, tako kot je edino pravega, vernega Slovenca vedno bil.

Fantje! Vaš sklep bodi: pozdravljati povsod z našim lepim, krščanskim pozdravom! Delati pa moramo tudi na to, da bodo z nami prav tako pozdravljali tudi drugi! — Bog živi! Vostner Polde.

VSAK

SLOVENSKI GOSPODAR
ZAVARUJE SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE

EDINO LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

ZAVARUJE: POŽAR — VLOM — NEZGODE

KASKO — JAMSTVO — STEKLO

ZVONOVE — ŽIVLJENJE

KARITAS

Podruž. Celje: Palača Ljudske posojilnice

Glavno zastopstvo: Maribor, Loška ul. 10

Krajevni zastopniki v vsaki fari